

Mitä ikäihmisten perhehoito on?



Tietoa ikääntyvälle ja hänen läheisilleen

Laadukasta huolenpitoa ja elämänlaatua kodissa

Ikäihmisen perhehoito on arjen elämistä yhdessä. Parhaimmillaan perhehoidon arki tuottaa ikäihmiselle kokemuksen mielekkästä ja omannäköisestä elämästä sekä totutun elämäntavan jatkuvuudesta.

Hyvä arki rakennetaan yhdessä. Perhehoitaja tunnistaa hoivan ja huolenpidon tarpeita ja vastaa niihin. Lisäksi hän vastaa myös laajasti inhimillisiin tarpeisiin, kuten tarpeeseen kuulua yhteen muiden ihmisten kanssa, saada elämäänsä välittäviä ihmisiä, käyttää omia kykyjään sekä kokea arvostusta ja kunnioitusta.



Perhehoito on

- hoivan tai huolenpidon järjestämistä perhehoitajan tai ikäihmisen kodissa
- sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä vastaa hyvinvointialue.

Perhehoitoon liitetään seuraavia vahvuuksia:

Tuttuus

Ihmissuhteet

Elämä kodissa

Arjen jakaminen yhdessä

Inhimillisuus

Turvallisuus

Yksilöllisyys



Onko kotiseudullasi saatavilla perhehoitoa? 🏠

Kukin hyvinvointialue päättää, millaista perhehoitoa ja kuinka paljon se tarjoaa alueellaan.

Hyvinvointialue (tai hyvinvointialueisiin kuulumaton Helsinki):

- välittää tietoa perhehoidosta
- määrittelee, millaisilla periaatteilla perhehoitoa myönnetään
- arvioi ikääntyneen palveluiden tarpeen
- tekee päätöksen perhehoidon myöntämisestä ikääntyneelle
- perii perhehoidosta perittävät, asiakasmaksulain ja -asetusten pohjalta määrittyvät asiakasmaksut.

Kenelle perhehoitoa?

Perhehoitoa harkittaessa kuullaan ikääntyneen toiveita ja arvioidaan laajasti toimintakykyä ja palveluiden tarvetta.

Perhehoidon tarpeen selvittää laaja-alaisen asiantuntemuksen omaava ammattilainen yhdessä ikääntyneen, hänen läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa. Tarvittaessa hyödynnetään myös muiden asiantuntijoiden osaamista.

On tärkeää, että perhehoidon tarve ja sopivuus arvioidaan aina yksilöllisesti ja tilannekohtaisesti. Seuraavassa on muutamia yleisluonteisia määrittelyjä.

Pääsääntöisesti perhehoito sopii ikääntyneelle, jonka arkea vaikeuttavat esimerkiksi:

- turvattomuus ja pelot
- yksinäisyys
- alkava muistisairaus
- hankaluudet päivittäisissä toimissa
- vaikeudet päivärytmissä
- alakulo
- masentuneisuus

Saattaa olla, että perhehoito ei sovi ikääntyneelle, jos hänellä on esimerkiksi:

- × säännöllistä yöllisen avun tarvetta
- × avuntarvetta, johon vastaamiseen tarvitaan kaksi henkilöä
- × muuttunutta käyttäytymistä, johon perhehoidossa ei voida vastata

Päätökseen perhehoidon sopivuudesta vaikuttaa moni asia. Ikääntyneen elämäntilanne on aina yksilöllinen ja myös perhehoitajilla on erilaisia valmiuksia toimia tehtävässään. Mikäli perhehoito toteutuu perhehoitajan kodissa, huomioidaan ja yhteensovitetaan myös muiden yhteisöön kuuluvien toiveet, tarpeet ja elämäntavat.

Perhehoitoa voidaan järjestää iäkkään ihmisen omassa kodissa tai perhehoitajan kodissa

Tiedustele ikääntyneiden ohjaus- ja neuvontapisteestä tai asiakasohjaajalta, millaista perhehoitoa alueellasi järjestetään.



Pitkäkestoinen, ympärivuorokautinen perhehoito

- Ikäihminen asuu perhehoitajan perheessä (perhekodissa) ja saa tarvitsemansa hoivan ja huolenpidon mahdollisesti vuosien ajan.
- Tätä perhehoidon muotoa harvoin toteutetaan ikäihmisen omassa kodissa.

Lyhytkestoinen, ympärivuorokautinen perhehoito

- Toteutuu perhehoitajan tai ikäihmisen kodissa ja kestää tyypillisesti muutamia päiviä tai viikkoja.
- Tällainen perhehoito mahdollistaa esimerkiksi omaishoitajan vapaan, yksin asuvan ikäihmisen hyvinvoinnin tukemisen, kuntoutumisen edistämisen toipilasaikana tai palvelutarpeen arvioimisen kotiympäristössä.

Osavuorokautinen (päivä/ilta/yö) perhehoito

- Toteutuu perhehoitajan tai ikäihmisen kodissa ennalta sovitusti silloin, kun tarvetta ympärivuorokautiselle perhehoidolle ei ole.
- Tarjoaa ikäihmiselle virkistystä ja vaihtelua sekä tukea arjen toiminnoissa. Osavuorokautinen perhehoito voi mahdollistaa myös omaisen vapaata tai työssä käymistä.

Perhehoitaja on hyvän arjen asiantuntija

Ikäihmisten perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka on koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella sopiva antamaan perhehoitoa. Perhehoitajan hyväksyy tehtävään hyvinvointialue.

Perhehoitajalta ei edellytetä sosiaali- tai terveydenhuollon koulutusta, mikäli hänen perheessään on enintään neljä ikäihmistä. Jokainen perhehoitaja saa kuitenkin lakisääteisen ennakkovalmennuksen tehtävänsä.

Ikäihmisten perhehoitajalta edellytettävät valmiudet:

- ikäihmisen yksilöllisyyden huomioiminen
- hyvän arjen ja hoivan turvaaminen
- ikäihmisen terveydentilan ja toimintakyvyn muutosten ymmärtäminen
- yhteistyön tekeminen
- omasta osaamisesta ja voimavaroista huolehtiminen
- perhehoitajan aseman tunnistaminen.



Kiitos,
että tulet silloin,
kun en jaksakaan kutsua.
Tulet hiljaa
ja kyselemättä.
Tulet vain,
jotta saan ojentaa käteni.

Anni Palokangas,
perhehoitoasiakas

Hyvän perhehoitoarjen suositukset ohjaavat perhehoitajaa tehtävässään

Perhehoitoliiton Kotona perheessä -hankkeessa kerättiin **ikäntyvien ihmisten kokemuksia hyvästä perhehoidosta** yhdeksässä perhekodissa.

Ikäntyvien hyvinvointia lisäävistä asioista kiteytettiin viisi perhehoitajaa ohjaavaa suositusta.

1. Huolehdi siitä, että arkea eletään yhdessä ikäihmisen kanssa.
2. Kiinnitä huomio siihen, miten tapasi puhua ja kohdata vaikuttaa ikäihmiseen.
3. Varmista, että ikäihminen saa tehdä valintoja ja päätöksiä arjessa.
4. Näe ja hyödynnä ympäristön mahdollisuudet.
5. Rakenna perhettä ja yhteisyyttä yhdessä ikäihmisen kanssa.

Hyvinvointialue varmistaa perhehoidon laatua mm. vastaamalla

- perhehoitajien ennakkovalmennuksesta
- perhehoitajien tuesta ja osaamisen vahvistamisesta
- perhehoidon valvonnasta.

”Arvostan sitä, että perhehoitajat jaksavat yhä uudestaan istua hoidettavan viereen ja asettautua kuulemaan samoja muistoja, kipeitäkin. Vain siten aika voi kullata muistot.”

Tuvan hiljaisuudessa
muutamassa sanassa
puheen paljous.
Tässä päivässä
eilisen huolet,
jo eleyt.
Viipyilevät sanat
silittelevät rosoisia muistoja,
hiovat helmiksi.



Anni Palokangas, perhehoitoasiakas

Oman hyvinvointialueesi yhteystiedot löytyvät täältä:

www.perhehoitoliitto.fi/ikaihmissen_perhehoidon_jarjestajien_yhteystietoja